

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 2/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՅԻՎ ՄՈՂՈՒԼ	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 2/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1410B4/11.2 /2 ՄՈՂՈՒԼ/
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՍՅԱԿ	3-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գիտելիքներ հաղորդել հայ մշակույթի ձևավորման ու զարգացման օրենքների և օրինաչափությունների, առանձին փուլերի և նվաճումների մասին: 2. Ընդգծել հայ ժողովրդի մշակութային ավանդը համաշխարհային մշակույթում: 3. Ցույց տալ հայ մշակույթի ազգապահպան բնույթը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանել ազգային մշակույթի զարգացման պարբերացումը: 2. Դասակարգել ազգային մշակույթի կարևորագույն երևույթներն ու իրադարձությունները: 3. Ճանաչել XIX-XXIդդ. հայ մշակույթի տարբեր ոլորտների երախտավորներին: 4. Ներկայացնել հայ ժողովրդի մշակութային ավանդը համամարդկային մշակույթի գանձարանում: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Համեմատել մշակութային տեղեկատվական աղբյուրները: 2. Մեկնաբանել հայ մշակույթի XIX-XXIդդ. ձեռքբերումները ցանկացած միջավայրում: 3. Դիմակայել ցանկացած մշակութային ոտնձգության և ագրեսիայի: 4. Գնահատել, տարբերել, պահպանել և պաշտպանել ազգային մշակույթի ավանդները: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Տիրապետել հիմնարար գիտելիքների հայ մշակույթի պատմության ուսուցանվող ժամանակահատվածի վերաբերյալ: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձեռք բերված տեսական ու գործնական գիտելիքները ծառայեցնել հասարակական հաղորդակցման իրականացմանը: - մշակութային հաղորդակցման տեխնոլոգիաներին, 2. Պաշտպանել ազգային մշակույթի արժեհամակարգը:
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 3/90 • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 36 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 18 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 18 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Բակալավրիատի չափորոշիչներին համապատասխան գիտելիքներ «Հայոց պատմություն» առարկայից

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

1. Խոսքային մեթոդներ (դասախոսություն, զրույց, բանավեճ)
2. Գործնական մեթոդներ
3. Բացատրական-ցուցադրական
4. Չննական մեթոդներ (իլյուստրացիա, դեմոնստրացիա)
5. Վերարտադրողական մեթոդներ (դասախոսություն-քննարկում, մտազրույց, Վենի դիագրամ, խճանկար, սովորողների թիմային առաջադիմության մեթոդ)

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XV-XVIIIԴԴ.
  - 1.1 Գաղթավայրերը որպես ազգային մշակույթի պահպանման կենտրոններ:
  - 1.2 Դպրոցը, մանկավարժությունը, տպագրության կազմակերպումը:
2. ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XV-XVIIIԴԴ.
  - 2.1 Գեղարվեստական գրականությունը: Պատմագրությունը:
  - 2.2 Փիլիսոփայությունը և իրավագիտությունը:
3. ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XV-XVIIIԴԴ.
  - 3.1 Բնական գիտությունները:
  - 3.2 Արվեստը, թատրոնը, երաժշտությունը և ճարտարապետությունը:
4. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻՆ
  - 4.1 Մշակույթի զարգացման նախադրյալներ, ընդհանուր գծերը և հիմնական կենտրոնները:
  - 4.2 Կրթությունը և մանկավարժությունը:
5. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻՆ
  - 5.1 Գիտությունը և գրականությունը:
  - 5.2 Երաժշտությունը, թատրոնը և ճարտարապետությունը:
6. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ
  - 6.1 Մշակույթի ընդհանուր գծերը, նշանավոր կենտրոնները:
  - 6.2 Կրթությունը և մանկավարժությունը:
  - 6.3 Տպագրությունը և մամուլը:
7. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ
  - 7.1 Պատմագիտությունը, հնագիտությունը, ազգագրությունը, հայագիտության զարգացումը:
  - 7.2 Լեզվաբանությունը, գրականությունը, բնական գիտությունների զարգացումը,
8. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ
  - 8.1 Տնտեսագիտությունը և քաղաքագիտությունը
  - 8.2 Փիլիսոփայությունը և իրավագիտությունը:
  - 8.3 Արվեստը, թատրոնը:
  - 8.4 Քաղաքաշինությունը և ճարտարապետությունը:
9. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XXԴ. ՄԿԶԲԻՆ
  - 9.1 Մշակույթի նշանավոր կենտրոնները:
  - 9.2 Կրթությունը և գիտությունը:
  - 9.3 Տպագրությունը և արվեստը:
10. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XXԴ. ՄԿԶԲԻՆ
  - 10.1 Ճարտարապետությունը:
  - 10.2 Քաղաքաշինությունը:
11. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1941ԹԹ.
  - 11.1 Առաջին միջոցառումները մշակույթի բնագավառում. Մշակույթի կառավարման մարմինների ստեղծումը;
  - 11.2 Խորհրդային իշխանության վերաբերմունքը մտավորականության նկատմամբ:
  - 11.3 Խորհրդային կրթական համակարգի ձևավորումը:
  - 11.4 Անգրագիտության վերացմանն ուղղված միջոցառումները:

	<p>12. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1941ԹԹ. 12.1 Գիտահետազոտական առաջին կենտրոնները: 12.2 Հրատարակչական գործը և պարբերական մամուլը: 12.3 Խորհրդահայ գրականությունը և արվեստը: 12.4 Թատրոնը և երաժշտարվեստը</p> <p>13. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1941ԹԹ. 13.1 Կերպարվեստը և կինոն: 13.2 Ճարտարապետությունը և քաղաքաշինությունը: 14. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1945-1991ԹԹ. 14.1 Բարեփոխումները մշակույթի բնագավառում: 14.2 Կրթությունը և գիտությունը: 14.3 Հայագիտության զարգացումը: 14.4 Գրահրատարակչությունը: 15. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1945-1991ԹԹ. 15.1 Արվեստը, մամուլը, ռադիոն, հեռուստատեսությունը, կինոն: 15.2 Մշակութային կապերը: 16. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ 16.1 Մշակույթի ազատականացումը և գաղափարական կաղապարների վերացումը: 16.2 Նոր մշակութային կապեր, նոր գործիչներ, նոր ուղղություններ: 16.3 Գիտությունը: 16.4 Արվեստը և գրականությունը: 17. ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ 17.1 Քաղաքաշինությունը և ճարտարապետությունը: 17.2 Զանգվածային մշակույթը: 17.3 Սփյուռք-Հայրենիք մշակութային կապերը: 18. ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1991ԹԹ. 18.1 Դպրոցը: 18.2 Հայագիտությունը և գրականությունը: 18.3 Կերպարվեստը: 18.4 Թատրոնը, կինոն և երաժշտությունը: 18.5 Մշակույթի նշանավոր գործիչները:</p>
--	---

<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ավագյան Ռ., Հայ իրավական մտքի գանձարան, Եր., 2002: 2. «Հայ ժողովրդի պատմություն», ՀԽՍՀ ԳԱ, հ.5-8, Եր., 1974-1984: 3. «Հայոց պատմություն», հ. 3, գիրք Ա, ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ հրատ., Եր., 2010: 4. Մառ Ն., Հայկական մշակույթը, Եր.1989: 5. Մովսիսյան Ա., Սրբազան լեռնաշխարհը: Հայաստանը Առաջավոր Ասիայի հնագույն հոգևոր ընկալումներում, Եր., 2004: 6. Միմոնյան Հր., Պատմություն հայոց, Եր., 2012:
--------------------------------------	---

<p>ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գրիգորյան Գ, Հայ ժողովրդական բանահյուսություն, Եր., 1980: 2. Եղիազարյան Հ., Շիրակի լեռնահովտի պատմական հուշարձանները, Եր., 1975: 3. Լեո, Անի, Եր. 1963: 4. Լևոնյան Գ., Հայ գիրքը և տպագրության արվեստը Հայաստանում, Եր., 1946: 5. Խաչերյան Լ., Գլաձորի համալսարանը, Եր., 1973: 6. Հայկական կերպարվեստի պատմություն, Եր. 1987: 7. Շահվերդյան Ա. Հայ երաժշտության պատմության ակնարկներ XIX-XXդդ., Եր., 1959:
------------------	---

<p>ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ընթացիկ 1-ին ստուգում-Գրավոր ստուգողական աշխատանք
--------------------	--

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

տանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 30, 40 միավորային արժեքով:
 2. Ընթացիկ 2-րդ ստուգում- Անհատական աշխատանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով:
 3. Ամփոփիչ ստուգում-Գրավոր աշխատանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 25, 25, 25, 25 միավորային արժեքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1-10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 3-20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
4. Բաղադրիչ 4-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 5-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տարային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ ԿՐԵՂԻՏ /ԿՐԵՂԻՏ ԺԱՄ-3/90

Հ/Հ	Թեմա	Լսար. ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա- ժամանակ	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա- ժամանակը
		Դաս.	Սեմ.	Գործ.	Լսար.		
1.	ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XV-XVIIIԴԴ. Գաղթավայրերը որպես ազգային մշակույթի պահպանման կենտրոններ: Դպրոցը, մանկավարժությունը, տպագրության կազմակերպումը:	2				2	4
2.	ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XV-XVIIIԴԴ. Գեղարվեստական գրականությունը: Պատմագրությունը: Փիլիսոփայությունը և իրավագիտությունը:		2			3	5
3.	ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XV-XVIIIԴԴ. Բնական գիտությունները: Արվեստը, թատրոնը, երաժշտությունը և ճարտարապետությունը:	2				2	4
4.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻՆ Մշակույթի զարգացման նախադրյալներ, ընդ- հանուր գծերը և հիմնական կենտրոնները: Կրթությունը և մանկավարժությունը:		2			3	5
5.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻՆ Գիտությունը և գրականությունը: Երաժշտությունը, թատրոնը և ճարտարապետու- թյունը:	2				2	4
6.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ Մշակույթի ընդհանուր գծերը, նշանավոր կենտ- րոնները: Կրթությունը և մանկավարժությունը: Տպագրությունը և մամուլը:		2			3	5
7.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ Պատմագիտությունը, հնագիտությունը, ազգագրությունը, հայագիտության զարգացումը: Լեզվաբանությունը, գրականությունը, բնական գիտությունների զարգացումը:	2				2	4
8.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XIXԴ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ Տնտեսագիտությունը և քաղաքագիտությունը Փիլիսոփայությունը և իրավագիտությունը: Արվեստը, թատրոնը: Քաղաքաշինությունը և ճարտարապետությունը:		2			3	5
9.	ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XXԴ. ՄԿԶԲԻՆ Մշակույթի նշանավոր կենտրոնները: Կրթությունը և գիտությունը: Տպագրությունը և արվեստը:	2				2	4
10.	ՀԱՅ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ XXԴ. ՄԿԶԲԻՆ Ճարտարապետությունը: Քաղաքաշինությունը:		2			3	5
11.	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1941ԹԹ. Առաջին միջոցառումները մշակույթի բնագավառում. մշակույթի կառավարման	2				2	4

	մարմինների ստեղծումը; Խորհրդային իշխանության վերաբերմունքը մտավորականության նկատմամբ: Խորհրդային կրթական համակարգի ձևավորումը: Անգրագիտության վերացմանն ուղղված մի- ջոցառումները:					
12.	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1941թթ. Գիտահետազոտական առաջին կենտրոնները: Հրատարակչական գործը և պարբերական մամուլը: Խորհրդահայ գրականությունը և արվեստը: Թատրոնը և երաժշտարվեստը:	2			3	5
13.	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1941թթ. Կերպարվեստը և կինոն: Ճարտարապետությունը և քաղաքաշինությունը:	2			2	4
14.	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1945-1991թթ. Բարեփոխումները մշակույթի բնագավառում: Կրթությունը և գիտությունը: Հայագիտության զարգացումը: Գրահրատարակչությունը:	2			3	5
15.	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1945-1991թթ. Արվեստը, մամուլը, ռադիոն, հեռուստատե- լությունը, կինոն: Մշակութային կապերը:	2			2	4
16.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ Մշակույթի ազատականացումը և գաղափարական կաղապարների վերացումը: Նոր մշակութային կապեր, նոր գործիչներ, նոր ուղղություններ: Գիտությունը: Արվեստը և գրականությունը:	2			3	5
17.	ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ Քաղաքաշինությունը և ճարտարապետությունը: Զանգվածային մշակույթը: Սփյուռք-Հայրենիք մշակութային կապերը:	2			2	4
18.	ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ 1920-1991թթ. Դպրոցը: Հայագիտությունը և գրականությունը: Կերպարվեստը: Թատրոնը, կինոն և երաժշտությունը: Մշակույթի նշանավոր գործիչները:	2			3	5
19.	Ընթացիկ 1-ին ստուգում				3	3
20.	Ընթացիկ 2-րդ ստուգում՝ անհատական աշխատանք				3	3
21.	Ամփոփիչ ստուգում				3	3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	18	18		54 ժամ	90 ժամ